

Q. P. Code : 39211

[Time: 2 Hours]

[Marks:60]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory.
  2. Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Attempt **any two** of the following. (15)

- a) Explain the principles of Training.
- b) Explain various methods of Training.
- c) Explain the steps involved in career development programme.

Q.2 Attempt **any two** of the following. (15)

- a) Explain elements of succession planning.
- b) Discuss the importance of succession planning.
- c) Explain the procedure of Grievance Handling.

Q.3 Attempt **any two** of the following. (15)

- a) Explain the ways and means to ensure health and safety in an organization.
- b) Discuss the causes of stress.
- c) Write a note on: Employee Welfare Measures.

Q.4 Attempt **any two** of the following. (15)

- a) Explain merits and demerits of outsourcing.
- b) Explain the Human Resource issues involved in KPO industry.
- c) Explain the challenges before Human Resource manager.

*****

Q. P. Code : 39211

[वेळ: २ तास]

[गुण: ६०]

- सूचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. उजवीकडील आकडे संपूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (१५)

- अ) प्रशिक्षणाची विविध मूलतत्वे स्पष्ट करा.
ब) प्रशिक्षणाच्या विविध पद्धती स्पष्ट करा.
क) कारकीर्द विकसन कार्यक्रमाच्या विविध पायऱ्या स्पष्ट करा.

प्र.२ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (१५)

- अ) उत्तराधिकार नियोजनाचे विविध घटक स्पष्ट करा.
ब) उत्तराधिकार नियोजनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
क) तक्रारनिवारणाची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

प्र.३ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (१५)

- अ) कर्मचाऱ्यांचे आरोग्य आणि सुरक्षा राखण्याचे विविध उपाय स्पष्ट करा.
ब) ताणतणावाचा विविध कारणांची चर्चा करा.
क) कर्मचाऱ्यांच्यासाठीच्या विविध कल्याणकारी योजना या विषयावर टीप लिहा.

प्र.४ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (१५)

- अ) आउटसोर्सिंगचे फायदे आणि तोटे स्पष्ट करा.
ब) के. पी. ओ. मधील मनुष्यबळाशी निगडित समस्या स्पष्ट करा.
क) मनुष्यबळ प्रबंधकासमोरील विविध आव्हाने स्पष्ट करा.

*****